

Sygn. akt II Ca 108/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 13 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Janusz Roszewski (spr.)
Sędziowie:	SSR del. Aneta Gintowt SSO Barbara Mokras
Protokolant:	st. sekr. sąd. Elżbieta Wajgielt

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2018 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa J. W. , P. W.

przeciwko K. O.

o pozbawienie wykonalności bankowego tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu

z dnia 24 października 2017r. sygn. akt I C 1207/17

I. oddała apelację,

II. zasądza od powodów J. W. i P. W. solidarnie na rzecz pozwanej kwotę 2700 zł / dwa tysiące siedemset / złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Barbara Mokras SSO Janusz Roszewski SSR del. Aneta Gintowt

UZASADNIENIE

Powodowie J. W. i P. W. w pozwie skierowanym przeciwko K. O. wnieśli o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego tj. nakazu zapłaty z dnia 11 stycznia 2016r. wydanego przez Sąd Rejonowy w I Nc 4/16 Sądu Okręgowego w Kaliszu zaopatrzonego w klauzulę wykonalności 13 lipca 2016r., w części tj. w zakresie kwoty 69 500 zł z uzasadnieniem, że świadczenie w tym zakresie zostało zaspokojone.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz obciążenie powodów kosztami procesu.

Sąd Rejonowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 24 października 2017r. oddalił powództwo i orzekł o kosztach postępowania.

Apelację do tego rozstrzygnięcia złożyli powodowie zaskarżając wyrok w całości. Zarzucili naruszenie prawa procesowego – art. 840 § 1 pkt. 1 i 2 k.p.c. polegające na oddaleniu powództwa. Wskazali także na naruszenie prawa procesowego 233 § 1 k.p.c. polegające na braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie i pominięcie okoliczności, iż W. i Syn sp. j. nie była stroną niniejszego postępowania, art. 321 § 1 k.p.c. .: polegające na braku rozpatrzenia istoty sprawy i wydanie wyroku co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, tj. wydanie wyroku w przedmiocie braku możliwości skorzystania z powództwa z przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. przez Spółkę, podczas gdy stroną niniejszego postępowania są wspólnicy Spółki, a nie sama spółka. Apelujący zarzucili ronie naruszenie prawa materialnego tj. art. 8 § 1 k.s.h. w zw. z art. 22 § 1 k.s.h. poprzez ich niezastosowanie i brak uwzględnienia odrębności podmiotowości prawnej Spółki od podmiotowości prawnej jej wspólników, tj. J. W. i P. W. i uznanie, że wspólnicy jako osoby uprawnione do reprezentacji Spółki mogli podnieść zarzuty podnoszone w niniejszej sprawie w toku postępowania prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Kaliszu pod sygn.. akt I Ne 4/16, podczas gdy powodowie nie byli stroną tego postępowania i nie mieli legitymacji do działania we własnym imieniu, zaś w niniejszym postępowaniu Spółka nie jest stroną, a także naruszenia art. 366 § 1 k.c. oraz art. 375 § 1 k.c. oraz art. 35 § 1 k.s.h. w zw. z art. 22 § 2 k.s.h. w zw. z art. 31 § 1 i 2 k.s.h. poprzez ich niezastosowanie i nieuwzględnienie przez Sąd, że powodowie odpowiadają za zobowiązania spółki subsydiarnie jako dłużnicy solidarni. w związku z czym spełnienie świadczenia w części przez spółkę, jako współdłużnika solidarnego, powoduje zwolnienie z długu powodów, a zarzut ten przysługuje wspólnie ze spółką w rozumieniu art. 375§1 k.c. i może być podnoszony w postępowaniu, w którym są stroną, przy czym nie może to być z uwagi na zakres rozstrzygnięcia postępowanie, o którym mowa w art. 778¹ k.p.c..

W oparciu o te zarzuty wnieśli o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie kosztów za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację powodów pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od powodów kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne i rozważania dokonane przez Sąd Rejonowy i uznaje je za własne. W takiej sytuacji gdy sąd odwoławczy orzeka na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w pierwszej instancji i aprobuje dotychczasowe ustalenia, nie musi ich powtarzać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2007 r., II CSK 18/07, Lex nr 966804; orzeczenie Sadu Najwyższego z dnia 13 grudnia 1935 r., C III 680/34. Zb. Urz. 1936, poz. 379, z dnia 14 lutego 1938 r., C II 21172/37, Przegląd Sądowy 1938, poz. 380 i z dnia 19 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, nr 4, poz. 83; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2006 r., I CSK 147/05).

Przede wszystkim nie doszło do naruszenia prawa procesowego art. 233 §1 k.p.c. przez niewłaściwe oznaczenie strony powodowej w rozpoznawanej sprawie. Kwestionowana w ramach tego zarzutu konkluzja Sądu I instancji dotyczy postępowania w sprawie I Nc 4/16, a nie mniejszego postępowania. Z kolei zarzut braku możliwości skorzystania z powództwa na podstawie art. 840 §1 pkt 2 k.p.c. jest rozstrzygnięciem wynikającym z dokonanej subsumcji a zatem może być podważany nie w ramach zarzutu naruszenia prawa procesowego art. 321§1 k.p.c, lecz jego podstawy materialnej.

Nie są uzasadnione pozostałe zarzuty podniesione przez apelujących.

Sąd Rejonowy nie naruszył wskazanych przepisów prawa materialnego w szczególności art. 840 § 1 pkt. 1 i 2 k.p.c. Należy podkreślić, że istota powództwa opozycyjnego z art. 840 jest wykazanie, że sam tytuł wykonawczy nie odpowiada istotnemu i rzeczywistemu stanowi rzeczy. Jednak powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie prowadzi nigdy i prowadzić z istoty swojej nie może do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym. Ma ono bowiem na celu

pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, a nie podważenie treści orzeczenia sądowego lub prawidłowości zaopatrzenia go w klauzulę wykonalności. Przedmiotem sporu w sprawach z powództwa z art. 840 jest wykonalność tytułu wykonawczego. Zasadność roszczenia stwierdzonego orzeczeniem sądowym może być rozpatrywana tylko na podstawie zdarzeń, które nastąpiły po wydaniu orzeczenia sądowego, nie może więc być oparte na zarzutach poprzedzających wydanie tytułu egzekucyjnego. Tymi z kolei zainteresowany może bowiem podważać treść orzeczenia sądowego lub prawidłowość nadania mu klauzuli wykonalności wykorzystując zwykle środki odwoławcze lub środki zaskarżenia.

Powództwo przeciwegzekucyjne nie stanowi dodatkowego środka kontroli prawidłowości wydawanych przez sąd rozstrzygnięć (por. Henryk Pietrkowski, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część trzecia. Postępowanie egzekucyjne, Warszawa 2006, s. 189).

Z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., w którym jest mowa o „zdarzeniu, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane”, wynika, że ustawodawca miał na myśli wyłącznie zdarzenia o charakterze materialnoprawnym. Chodzi przy tym o te zdarzenia, które nastąpiły po powstaniu tytułu egzekucyjnego bądź po zamknięciu rozprawy w wypadku orzeczenia sądowego i spowodowały, że przymusowe egzekwowanie obowiązku dłużnika utraciło sens i nie ma już podstaw do dalszego chronienia interesów wierzyciela. Wprawdzie przed zmianą art. 840 § 1pkt 2 k.p.c. dokonaną przez ustawę z 10 lipca 2015 r. w judykaturze Sądu Najwyższego oraz w literaturze aprobowano zastrzeżenie, wyrażone w stanowisku prezentowanym przez apelujących, że spełnienie świadczenia, do którego doszło przed zamknięciem rozprawy, mogło być podstawą powództwa opozycyjnego. Przypadek taki mógł być podstawą powództwa opozycyjnego wyjątkowo, wówczas, gdy z powodu prawnych ograniczeń kognicji sądu nie mogło ono być przedmiotem rozpoznania w postępowaniu prowadzącym do wydania tytułu [P. Grzegorzczak, Zarzut spełnienia świadczenia jako podstawa powództwa opozycyjnego (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.), PPC 2011, nr 4, s. 92 i n.]. W judykaturze podkreślano jednak, że wyjątek taki, nie może służyć sanowaniu uchybień strony, która we właściwym czasie nie wystąpiła ze stosownym zarzutem, lub korygowaniu błędów sądu orzekającego, który zarzut taki przeoczył. Pogląd ten podzielił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 23 maja 2012 r., III CZP 16/12, OSNC 2012, nr 11, poz. 129, stwierdzając, że oparcie powództwa przeciwegzekucyjnego na zarzucie spełnienia świadczenia jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy zarzut ten – ze względu na ustanowiony ustawą zakaz – nie mógł być rozpoznany w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny. Sąd Najwyższy podkreślił, że z chwilą uprawomocnienia się wyroku dochodzi do prekluzji materiału faktycznego sprawy, w której został on wydany. Oznacza to, że jeżeli określone okoliczności i oparte na nich zarzuty lub wypływające z nich wnioski istniały i dały się sformułować w chwili zamknięcia rozprawy, lecz strona skutecznie ich nie podniosła lub nie przytoczyła, w związku z czym nie zostały spożytkowane przez sąd przy wydawaniu wyroku, podlegają prekluzji, czyli wykluczającemu działaniu prawomocności. Prekluzyjny skutek prawomocności oraz powagi rzeczy osądzonej jest niezależny od tego, czy strona ponosi winę w zaniechaniu przytoczenia określonych okoliczności lub podniesienia właściwych zarzutów.

Z powyższych rozważań prawnych jasno wynika, że zagadnienie wpływu skutków nie uczestniczenia w postępowaniu I Nc 4/16 na treść wydanego orzeczenia pozostaje poza zainteresowaniem Sądu w niniejszym postępowaniu. Rozpoznając bowiem powództwo przeciwegzekucyjne sąd nie rozstrzyga ewentualnych wątpliwości dłużników związanych z zakresem podmiotowym sprawy, w której został wydany kwestionowane orzeczenie, ale uwzględnia materialne skutki odpowiedzialności powodów za dług stwierdzony tym orzeczeniem, wynikający z nadania przeciwko nim klauzuli wykonalności oraz ze zdarzenia, wskutek którego zobowiązanie wobec dłużników nie może być egzekwowane. Nie chodzi przy tym o zdarzenie, z którymi związane są twierdzenia i fakty nie podniesione w toku postępowania przed powstaniem tytułu egzekucyjnego.

Należy zatem stwierdzić, że twierdzenia mające świadczyć o częściowym zaspokojeniu zobowiązania przez spółkę przed wydaniem kwestionowanego orzeczenia w sprawie I Nc 4/16, których Sąd nie uwzględnił w niniejszej sprawie, nie miały żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia. Dotyczy to również wzruszania domniemania prawdziwości wpisu w rejestrze co do siedziby spółki w okresie powstania zobowiązania. Okoliczności wskazane apelacji powodów mogłyby

ewentualnie czynić zasadnym zarzut skutkujący oddaleniem powództwa w kwestionowanej części, co w niniejszym postępowaniu nie jest przedmiotem kognicji sądu meritii.

W związku z treścią apelacji podnieść również należy, że wynikającą z art. 31 Ksh odpowiedzialność powodów za zobowiązań spółki, związana jest z subsydiarną odpowiedzialnością wspólnika spółki jawnej za zobowiązania powstałe w stosunkach zewnętrznych, o których mowa w art. 22 § 1 KSH. Przepis art. 778' KPC przewiduje rozszerzoną prawomocność materialną wyroku zasądzającego dług, za który odpowiadają materialnie. Zgodzić się należy z powodami, że jako wspólnicy powodowie nie mieli możliwości podnosić zarzutów materialnych w tamtym postępowaniu. W związku z tym, ich sposobem obrony nie jest wystąpienie z powództwem egzekucyjnym w trybie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., ale wystąpienie w tamtym postępowaniu po stronie spółki jako interweniencji ubocznej, jeżeli przysługują im zarzuty osobiste wobec wierzyciela spółki. Nie zachodzi tu bowiem identyczność stron. Spółka i wspólnicy mają odrębną legitymację procesową. Przystąpienie do procesu w charakterze interwenienta ma uzasadnienie zwłaszcza wówczas, gdy wspólnik jest pozbawiony prawa reprezentowania spółki na mocy prawomocnego orzeczenia sądu lub umowy spółki (art. 30 § I i 2 KSH).

Tymczasem powodowie, odpowiadający za dług spółki jawnej na podstawie przedstawili żadnych twierdzeń ani zarzutów osobistych przysługujących im wobec wierzyciela.

Mając na uwadze powyższe okoliczności należało, zgodnie z art. 385 k.p.c., orzec jak w sentencji. O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c.

SSO Barbara Mokras SSO Janusz Roszewski SSO del. Aneta Gintowt